

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบ พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติ

สมมติฐานในการวิจัย

1. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงหลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าการจัดประสบการณ์การสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนจรัสวิทยา อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ซึ่งได้มาจากการการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) จาก 3 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 38 คน รวม 76 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. แผนการจัดประสบการณ์การสอนปกติ
3. แบบสังเกตพัฒนาการด้านสังคม

วิธีดำเนินการทดลอง

การศึกษาพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงครั้งนี้ ดำเนินการทดลองใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ ละ 20 นาที ตามขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ใช้แบบสังเกตพัฒนาการด้านสังคม สังเกตพัฒนาการด้านสังคมกลุ่มตัวอย่างขณะทำกิจกรรมตามปกติ เป็นคะแนนก่อนจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ
2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ดำเนินการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคม สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมขณะนักเรียนทำกิจกรรม
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ทดลองจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ แล้วใช้แบบสังเกต สังเกตพัฒนาการด้านสังคม เป็นคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ
4. นำค่าคะแนนที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน
5. นำผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมนำมาเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test for dependent sample
2. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test for independent sample

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมด้านสังคมหลังจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าคะแนนก่อนจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในพัฒนาการด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติ พบว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการกับการสอนปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านการช่วยเหลือตนเอง พบว่า หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว นักเรียนมีพัฒนาการในการช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น อันเนื่อง มาจาก นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสวงหา ค้นหาในสิ่งที่ตนเองสนใจ เป็นสิ่งที่ตนเองชอบ ซึ่งสอดคล้องกับวัยและความสามารถของตนเอง จึงทำให้นักเรียนเกิดแรงกระตุ้นที่จะค้นคว้าข้อความรู้ หรือกระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจมากขึ้นด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการทางจิตสังคมของ อีริคสัน ที่กล่าวว่า หากผู้ดูแลให้เด็กได้กระทำพฤติกรรมตามที่เด็กต้องการค่อนข้างมาก เด็กก็จะพัฒนาไปในทางบวกคือรู้สึกเป็นอิสระและมีความมั่นใจในตนเอง แต่ถ้าคอยช่วยหรือห้ามปรามตลอด เด็กก็จะพัฒนาไปในทางลบคือรู้สึกอับอายอันจะก่อให้เกิดความไม่มั่นใจในตนเอง (Cramer, 2008, p.32) พัฒนาการทางสังคมด้านการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น และความมีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว นักเรียนมีพัฒนาการในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น และมีความมีคุณธรรม จริยธรรม สูงขึ้น อันเนื่องมาจากเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ได้นำหลักของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ ซึ่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2548, หน้า 6 - 7) ซึ่งการจัดประสบการณ์ในครั้งนี้ได้เน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการเดินทางสายกลาง แก้ปัญหาอย่างมีเหตุมีผล รู้จักประยุกต์คุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม การจัดกิจกรรมจึงมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน ที่จำเป็นต้องใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การมีระเบียบวินัย การเสียสละ ความรับผิดชอบ ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา ประกอบกับเด็กปฐมวัย เป็นวัยแห่งการรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวได้ดี เมื่อได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดี จึงทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่ดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมแวดล้อมได้เป็นอย่างดีและพัฒนาการทางสังคมด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม พบว่า หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์แบบ

โครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมสูงขึ้น เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน และเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัยและความสนใจของ ผู้เรียน วัย 3 – 6 ขวบ ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดกิจกรรมจึงเน้น ให้นักเรียนรู้จักสิ่งแวดล้อมและบูรณาการกับวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบ การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้เสนอให้จัดประสบการณ์ โดยการให้เด็กได้เรียนรู้ทางสังคม โดยการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย ซึ่งการที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของ เด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลัก เศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์แบบ โครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนแบบ โครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป ตามสมมติฐาน ที่กำหนดไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลำดับขั้นพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัด ประสบการณ์การสอนปกติ ซึ่งเป็นการวางแผนการจัดประสบการณ์การสอนปกติที่ครอบคลุม พัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยผ่านการกำหนดกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้เด็กปฏิบัติและ ได้รับประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และ ทักษะพิสัย กาเขียนแผนการจัดประสบการณ์การสอนปกติจะนำสาระที่ควรเรียนรู้และ ประสบการณ์สำคัญที่กำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ (unit plan) นำมาออกแบบเป็นแผนการจัด ประสบการณ์รายสัปดาห์ (weekly plan) มาวางแผนการจัดประสบการณ์แต่ละวันในกิจกรรม ประจำวัน ซึ่งแผนการจัดประสบการณ์นั้นจะยึดหลักความสอดคล้องกับสาระสำคัญและ จุดประสงค์ของหน่วยบูรณาการที่กำหนดไว้ในตอนต้น หัวข้อของแผนการจัดประสบการณ์ปกติ ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม หมายถึง ให้ระบุลักษณะของกิจกรรมนั้นว่าเป็นกิจกรรมใด เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ ฯลฯ การระบุชื่อกิจกรรม ทำให้เกิดความชัดเจน ว่ากิจกรรมนั้น มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ และจะนำไปสู่การส่งเสริม พัฒนาการด้านใดของผู้เรียน ทั้งนี้การกำหนดชื่อกิจกรรมทำให้ผู้เขียนแผนสามารถจัดกิจกรรม ไปตามหลักการจัดกิจกรรมนั้นๆ และเกิดความชัดเจนว่าผู้เรียนจะได้รับพัฒนาการและเกิด ประสบการณ์สำคัญด้านใด เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ด้าน

การคิด และทักษะพื้นฐานทางการเรียน การสร้างความรู้ ถ้าเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์สำคัญทางกาย เป็นต้น 2) ชื่อเรื่อง หมายถึง การระบุชื่อเรื่องเป็นการนำหัวข้อเรื่องที่ได้จากการระดมความคิดเห็นร่วมกัน ระหว่างครูกับผู้เรียนมากำหนดโดยให้สัมพันธ์กับสาระสำคัญของหน่วยบูรณาการ เพื่อแสดงทิศทางและสาระสำคัญของกิจกรรมที่จะจัดต่อไป 3) ระดับชั้นเวลา หมายถึง การระบุระดับชั้นเรียนไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความยาก ง่ายของกิจกรรมที่สัมพันธ์กับพัฒนาการและขีดความสามารถของผู้เรียน และแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพที่มี ส่วนระยะเวลาจะสัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรม และขอบเขตความสามารถในการทำกิจกรรมในช่วงเวลานั้นๆ 4) สาระสำคัญ หมายถึง เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในด้านมโนภาพของเรื่องนั้นๆ หลังจากได้ทำกิจกรรมไป ทั้งนี้การเขียนสาระสำคัญ สามารถเขียนได้ 4 ลักษณะ คือ 1. การเขียนสาระสำคัญที่อธิบายหรือให้ความหมายของสิ่งที่เรียน 2. การเขียนสาระสำคัญที่ระบุความเป็นจริงหรือลักษณะ หรือคุณสมบัติของสิ่งที่เรียนหรือสถานการณ์นั้นๆ 3. การเขียนสาระสำคัญที่ระบุถึงความสำคัญของสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้นๆ 4. การเขียนสาระสำคัญที่ระบุถึงประโยชน์หรือการนำไปใช้ของสิ่งที่เรียน โดยการเลือกเขียนสาระสำคัญจะต้องเลือกวิธีเขียนให้เหมาะสมกับเรื่องและกิจกรรมที่ออกแบบไว้ เช่น เรื่อง“การเพาะเมล็ดถั่วเขียว” การเขียนสาระสำคัญควรจะเลือกเขียนในแบบที่ 2 ที่แสดงถึงลักษณะของสถานการณ์นั้นๆ ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงขั้นตอนการเพาะเมล็ดถั่วเขียว 5) จุดประสงค์ หมายถึง การเขียนจุดประสงค์ในแผนการจัดประสบการณ์ ปกติ เป็นการกำหนดจุดประสงค์ระดับกิจกรรม ทั้งนี้จะกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้ การเขียนจุดประสงค์จะต้องสอดคล้องกับสาระสำคัญที่ระบุไว้ในตอนต้น แล้วนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์ในครั้งนี้ ครอบคลุมความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ ในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย หรือทักษะพิสัย ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านแต่ต้องสอดคล้องกับแบบของกิจกรรมและเวลาที่กำหนดไว้ เช่น กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง จุดประสงค์ก็ควรเป็นจุดประสงค์ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สำคัญทางกาย แต่หากกิจกรรมกลางแจ้งนั้น จัดให้เล่นเกมที่มีกติกาประกอบด้วย จุดประสงค์จะกำหนดเป็นจุดประสงค์ด้านทักษะพิสัย คือ คล่องแคล่วว่องไวของการเคลื่อนไหวร่างกายรวมทั้งจุดประสงค์ทางด้านจิตพิสัย คือ การปฏิบัติตามข้อตกลงกติกาในการเล่น เป็น ข้อควรคำนึงอีกประการหนึ่งของการเขียนจุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์แต่ละครั้งควรกำหนดจุดประสงค์ที่จะเกิดขึ้นได้ในเวลาและแบบของกิจกรรมที่กำหนดไว้ไม่ควรกำหนดจุดประสงค์หลายข้อเกินไปเพราะยากที่จะให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในหลายๆอย่างเกินกว่าจะทำได้ในเวลาที่ย่ำกัด การเขียนจุดประสงค์ที่ดี คือ กำหนดให้ชัดเจน เหมาะกับแบบของกิจกรรม อยู่ในระดับของคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน และสามารถวัดหรือประเมินได้ว่า ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์จากกิจกรรมที่ให้ปฏิบัติขึ้น 6) เนื้อเรื่องหรือสาระการเรียนรู้ หมายถึง เป็นการนำเรื่องที่กำหนดไว้มาให้รายละเอียดที่ครอบคลุมสาระสำคัญที่ระบุ

ไว้การเขียนส่วนของเนื้อเรื่องต้องมีความง่าย ชัดเจน และเป็นข้อมูลที่เป็นจริง ซึ่งครูจะต้องมีความรู้ในสิ่งนั้นๆ และนำมาเรียบเรียงเป็นภาษาที่สื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้เรียนได้เหมาะสม การเขียนเนื้อเรื่องจะไม่มากจนกลายเป็นการสอนเนื้อหา แต่ไม่สั้นจนไม่มีสาระเพียงพอที่จะไปใช้จัดกิจกรรมได้ การกำหนดเนื้อหาสาระในระดับการศึกษาปฐมวัยนั้น มีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อที่จะนำผู้เรียนไปสู่การปฏิบัติกิจกรรม เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไม่ได้จัดเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนต้องท่องจำหรือจดจำสาระเนื้อหาหนึ่งๆ สำหรับเนื้อหาที่เป็นสาระที่จะนำไปใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยนั้น มี 3 ระดับ คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง เนื้อหาที่กระตุ้นหรือสนับสนุนให้เกิดการคิดใคร่ครวญและเนื้อหาที่กลั่นกรองเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นๆ ดังนั้น การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สำหรับเด็ก ควรเริ่มจากการกำหนดเนื้อหาที่มาสู่การจัดกิจกรรมให้เด็กได้รู้เข้าใจถึงความ เป็นจริงในสิ่งนั้นๆ เพื่อเป็นพื้นฐานก่อนที่จะเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป 7) กิจกรรม หมายถึง เป็นการกำหนดสิ่งที่ได้วางแผนร่วมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติได้รับประสบการณ์ที่นำไปสู่ผลที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรมมีจุดเน้นที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และได้เรียนในสิ่งที่สนใจ ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมครูจะต้องมีการเตรียมการทั้งด้านวิธีการ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม การกำหนดกิจกรรมจะมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนสิ่งใหม่ โดยการสร้างความสนใจและความต้องการให้ผู้เรียนอยากรู้หรือต้องการที่จะเรียน รวมทั้งการตรวจสอบประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 2) ขั้นทำกิจกรรม เป็นการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ออกแบบไว้ โดยครูจะใช้เทคนิคการกระตุ้นสนับสนุน และเสริมแรง ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมจนจบและเกิดผลการเรียนรู้ 3) ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับสาระสำคัญที่ระบุไว้ อันแสดงถึงผลการจัดประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับ 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ต้องเป็นไปตามที่ออกแบบกิจกรรมไว้และหากเป็นสื่อที่ใช้ประกอบการปฏิบัติ จะต้อง มี ปริมาณที่เพียงพอกับผู้ปฏิบัติ กรณีที่ใช้แหล่งเรียนรู้ จะต้องระบุรายละเอียดของแหล่งเรียนรู้ให้ชัดเจน 9) การประเมินผล หมายถึง เป็นการระบุวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลผู้เรียนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในตอนแรก เช่น กำหนดจุดประสงค์เพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะการสังเกต ของผู้เรียน การประเมินผลจะใช้วิธีประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะที่ทำกิจกรรมของผู้เรียน ส่วนเครื่องมือคือแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นต้น (วัฒนา ปุญญฤทธิ และคนอื่นๆ, 2552, หน้า 13-15) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีอีริกสัน (Erickson's theory of development) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาทางด้านสังคมในเด็กวัย 3-5 ปี ไว้ว่า เด็กในขั้นนี้จะรู้จักร่วมมือในการวางแผนปฏิบัติกิจกรรม เด็กต้องได้รับอิสระอย่างเพียงพอในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เด็กจะให้ความสนใจใช้ความคิดริเริ่มต้นของอารมณ์เร้าแรง โกรธเคือง บิดามารดาที่ควบคุมเด็กมากเกินไปทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผิด การไม่จำกัดความคิดจะส่งผลให้เด็กรู้จักการยอมรับและไม่ยอมรับสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเจริญงอกงามของพัฒนาการในขั้นต่อไป พระสิปปภาส แก้วยอดนิล (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการ

วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน วิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าการสอนแบบปกติส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานกลุ่มโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติสูงกว่าวิธีสอนแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และมีเจตคติที่มีต่อการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และนุชจรรย์ ม่วงอยู่ (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดประสบการณ์แบบโครงการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีคุณลักษณะตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านความรู้และเทคโนโลยี หลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการสอนปกติ พบว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ได้กับการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ
2. ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้การจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับสื่อการสอนชนิดต่างๆ เช่น เทปนิทาน สื่อของจริง เพื่อให้การจัดประสบการณ์บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นวิธีการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนปฐมวัยจึงสามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมด้านการช่วยเหลือตนเอง ความซื่อสัตย์ ความอดทน และความกตัญญู และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทดลองใช้ในการเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
ดังนั้นควรมีการศึกษาถึงผลการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจ
พอเพียงเพื่อพัฒนาด้านสังคมในสังกัดโรงเรียนอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาถึงผลของการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลัก
เศรษฐกิจพอเพียง เปรียบเทียบกับการจัดประสบการณ์แบบอื่นๆ นอกเหนือจากการสอน
ปกติดูบ้าง
3. ควรมีการศึกษาถึงความคงทนของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนปฐมวัยที่เกิดขึ้น
จากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง